

בבא קמא לט

משנה

חייב	שור של פקח שנגח שור של חרש שוטה וקטן	
פטור	ושל חרש שוטה וקטן שנגח שור של פקח	
בית דין מעמידין להן אפוטרופוס ומעידין להן בפני אפוטרופוס		
רבי יוסי - הרי הוא בחזקתו	ר' מאיר - חזר לתמותו	נתפקח החרש, נשתפה השוטה, והגדיל הקטן
אומר: אינו חייב מיתה, שנאמר: כי 'אח, ולא שיגיתוהו		שור האצטדין

קושי: הא גופא קשיא, אמרת:

הנחה שיוצא ממנו	משפט מהמשנה	
אין מעמידין אפוטרופוס לתם לגבות מגופו	שור של חרש שוטה וקטן שנגח שור של פקח - פטור	
מעמידין להם אפוטרופוס לתם לגבות מגופו	שור של חרש שוטה וקטן שנגח, ב"ד מעמידין להם אפוטרופוס ומעידין להם בפני אפוטרופוס	

תירוץ: אמר רבא, הכי קתני: ואם הוחזקו נחנין, מעמידין להם אפוטרופוס ומעידין להן בפני אפוטרופוס, ומשוין להו מועד, דכי הדר ונגח לשלם מעליה.

שאלה: מעליית מאן?

רבי יוסי בר חנינא	רבי יוחנן	
מעליית אפוטרופוס	מעליית יתומין	מכספי מי משלמים?
	ומי א"ר יוחנן הכי? והאמר רב יהודה אמר רב אסי: אין נזקקין לנכסי יתומין אלא א"כ רבית אוכלת בהן, ורבי יוחנן אמר: או לשטר שיש בו רבית, או לכתובת אשה משום מזוני!	קושי על ר' יוחנן
מעליית יתומין	מעליית אפוטרופוסין	תירוץ - איפוך
	משום דקשיא דרבי יוחנן אדרבי יוחנן, משוית ליה לרבי יוסי בר חנינא טועה? והא רבי יוסי בר חנינא דיינא הוא, ונחית לעומקיה דדינא!	רבא מקשה על התירוץ
מעליית אפוטרופוס וחוזרין ונפרעין מן היתומים לכי גדלי.	מעליית יתומים דאי אמרת מעליית אפוטרופוס דילמא ממנעי ולא עבדי	תירוץ רבא - לעולם לא תיפוך ומזיק שאני

משנה בבא קמא דף פז עמוד א

חרש שוטה וקטן פגיעתן רעה, החובל בהן - חייב, והם שחבלו באחרים - פטורין.

מחלוקת תנאים בנושא: ומעמידים להן אפוטרופוס לתם לגבות מגופו - תנאי היא; דתניא:

חכמים	יהודה בן נקוסא אמר סומכוס	
מעמידין להן אפוטרופוס ומעידין בהן בפני אפוטרופוס אלמא מעמידין אפוטרופוס לתם לגבות מגופו.	הרי הוא בתמותו עד שיעידו בו בפני הבעלים מאי הרי הוא בתמותו? אילימא דלא מייעד כלל, הא מדקתני סיפא חזר לתמותו, מכלל דאייעד! אלא מאי הרי הוא בתמותו? הרי הוא בתמימותו דלא מחסרינן ליה, אלמא אין מעמידין אפוטרופוס לתם לגבות מגופו	שור שנתחרשו בעליו, ושנשתחו בעליו, ושהלכו בעליו למדינת הים
הרי הוא בחזקתו רשות אינה משנה	חזר לתמותו עד שיעידו בו בפני בעלים רשות משנה	נתפקח...נשתפה...והגדיל... ובאו ממדינת הים

ת"ר : שור חרש שוטה וקטן שנגח - רבי יעקב משלם חצי נזק
שאלה : במאי עסקינן?

- אי בתם, פשיטא, דכ"ע נמי ח"ינ הוא דמשלם!
 - ואי במועד,
 - אי דעבדי ליה שמירה, כלל כלל לא בעי לשלומי!
 - ואי דלא עבדי ליה שמירה, כוליה נזק בעי שלומי!
- 2 תשובות – רבא ואב"י :

מדובר במקרה	רבא	אב"י
	שור מועד, דעבדי שמירה פחותה ולא עבדי ליה שמירה מעולה	שור מועד ולא נטריה כלל
ר' יעקב סבר כ:	<p>כרבי יהודה - דאמר : צד תמות במקומה עומדת</p> <p>כרבי יהודה - דאמר : מועד סגי ליה בשמירה פחותה</p> <p>כרבנן - דאמרי : מעמידין אפוטרופוס לתם לגבות מגופו. (משלם את החלק של שור תם)</p>	<p>סבר כר' יהודה בחדא, דאילו ר' יהודה סבר : צד תמות במקומה עומדת</p> <p>ופליג עליה בחדא, דאילו רבי יהודה סבר : מעמידין להן אפוטרופוס לתם לגבות מגופו, ור' יעקב סבר : אין מעמידין, ולא משלם אלא פלגא דמועד. (משלם את החלק של שור מועד)</p>
קושי	<p>ולא פליגי ר' יעקב ור' יהודה? והתניא : שור של חרש שוטה וקטן שנגח ר' יהודה מחייב, ור' יעקב אומר : חצי נזק הוא דמשלם</p>	
תירוץ	אמר רבה בר עולא : מה שמחייב ר' יהודה פירש ר' יעקב. (הם לא חולקים)	